

WEGWIJS

IN DE WETGEVING OP HET
WIJZIGEN VAN VEGETATIES EN
KLEINE LANDSCHAPSELEMENTEN

PROVINCIE
ANTWERPEN

Voorwoord

De provincie Antwerpen wil deze legislatuur verder bouwen aan de kwaliteit van natuur en landschap. Daarbij willen we de aandacht vergroten voor een gecoördineerde, intersectorale aanpak van natuurbeleid in het landelijke gebied, zeg maar alles wat buiten de echte 'natuurgebieden' valt.

Daar zijn twee goede redenen voor.

Op de eerste plaats heeft het landelijke gebied zijn eigen, typische biodiversiteit (bijvoorbeeld akkervogels, amfibieën, flora van wegbermen, ...).

Verder is het landelijke gebied (samen met de steden) ook de puzzel waar een aantal natuurgebieden als puzzelstukjes in liggen. Het landelijke gebied is daarom in belangrijke mate bepalend voor de milieukwaliteit in natuurgebieden.

Kleine landschapselementen als poelen, bomenrijen en hagen zijn de spiegels bij uitstek van de natuurkwaliteit in het landelijke gebied. Vlaanderen beschikt over een indrukwekkend arsenaal aan wettelijke bepalingen die de bescherming van vegetaties en van kleine landschapselementen beogen. De belangrijkste worden geleverd door de wetgeving op de ruimtelijke ordening, natuur, bos en landschap. Gezamenlijk hebben ze ingewikkelde vergunningsprocedures in het leven geroepen waarbij vaak de inbreng van inhoudelijke experts (ecologen, bosbouwers) onmisbaar is. Deze handleiding tracht een wegwijzer te zijn voor ambtenaren en particulieren binnen deze complexe materie.

Bescherming is een noodzakelijk aspect om de doelstellingen van het natuurbeleid te realiseren. Het levert echter weinig draagvlak voor het belang van een rijke diversiteit aan natuur en landschappen in onze leefomgeving.

Daarom willen we, als provinciebestuur, de volgende jaren maximaal inzetten op een positieve benadering en beleving van natuur en landschap.

Recent zijn we gestart met de oprichting van regionale landschappen. Deze moeten dan ook één van de exponenten van onze aanpak worden.

Jos Geuens
gedeputeerde leefmilieu

Leeswijzer

Deze handleiding is van toepassing op de wetgeving m.b.t. het wijzigen van vegetaties en kleine landschapselementen. Kleine landschapselementen zijn lijn- of puntvormige elementen (met inbegrip van de bijhorende vegetaties) die deel uitmaken van de natuur zoals: bermen, bomen, bronnen, dijken, graften, houtkanten, hagen, holle wegen, hoogstamboomgaarden, perceelsrandbegroeiingen, sloten, struwelen, poelen, veedrinkputten, waterlopen,

Deze handleiding is opgebouwd als een zogenaamde 'dichotome sleutel', waarbij telkens een vraag aanleiding geeft tot twee mogelijke antwoorden. Afhankelijk van de gemaakte keuze, wordt verder gegaan in de tekst. Elke vraag wordt toegelicht.

Er zijn vijf deelsleutels waarvan de meeste worden afgesloten met een vereenvoudigd schema. Deze schema's zijn bedoeld om snel een eerste indruk te verkrijgen. Let wel, het zijn vereenvoudigingen die steeds in samenhang met de bijpassende sleutel dienen geraadpleegd te worden.

Deze sleutel vervangt de tekst van de wetgeving niet. In geval van twijfel is deze laatste uiteraard doorslaggevend! Bij twijfel is het aangeraden contact op te nemen met de het Agentschap Natuur en Bos (ANB) of het Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed (OE). Achteraan is een lijst van adressen opgenomen.

Als in de sleutel gesproken wordt van 'activiteit' wordt hiermee de wijziging van vegetatie of van kleine landschapselementen (KLE) bedoeld.

In de sleutel wordt verwezen naar de afbakening van het Vlaams Ecologisch netwerk (VEN), Speciale beschermingszones (Habitatrichtlijngebieden (SBZ-H) en Vogelrichtlijngebieden (SBZ-V), gewestplanbestemmingen (GWB) en beschermde landschappen. De kaarten van VEN, SBZ-H, SBZ-V en GWB voor de provincie Antwerpen vindt men op http://www.provant.be/bestuur/grondgebied/gis/geoloketten/lijs_t_geoloketten.jsp (klikken op 'algemeen geoloket'). De grenzen van beschermde landschappen kan men terugvinden op <http://www.agiv.be/gis/diensten/geo-vlaanderen/?catid=72> (klikken op 'beschermde erfgoed').

In de sleutel zijn de bepalingen m.b.t. het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk (IVON) en de oeverzones volgens het Decreet Integraal Waterbeleid niet behandeld omdat deze gebiedscategorie tot op heden nauwelijks omzetting heeft gekend naar de praktijk.

Hoofdsleutel

Beantwoord de onderstaande vragen. **Indien meerdere antwoorden positief zijn, doorloop dan elke sleutel in kwestie.** De verkregen resultaten moeten **cumulatief** toegepast worden.

Lees telkens eerst de kadertekst voor u aan een deelsleutel begint. Hier vindt u kort een algemene leidraad bij elke deelsleutel.

Is de wijziging van vegetatie of klein landschapselement gepland in...

1. ...een bos?

Bossen zijn omschreven als grondoppervlakten waarvan de bomen en de houtachtige struikvegetaties het belangrijkste bestanddeel uitmaken, waartoe een eigen fauna en flora behoren en die één of meer functies vervullen. Alle bossen in Vlaanderen vallen onder toepassing van het **Bosdecreet**.

Decreet 13 juni 1990 (Bosdecreet), B.S. 28 september 1990.

→ ga naar sleutel 1

Kappingen die kaderen in een goedgekeurd bosbeheerplan kunnen worden uitgevoerd. Voor alle andere kappingen en ook voor sommige andere activiteiten moet een machtiging worden aangevraagd bij het Agentschap voor Natuur en Bos. Een bijzondere regeling geldt voor ontbossing: het verwijderen van bos met het oog op een bestemmingswijziging van de grond.

2. ...het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)?

Het **Natuurdecreet** voorziet in de afbakening van 125.000 ha als Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). Natuur is hoofdfunctie in het VEN; andere functies zijn ondergeschikt. Het VEN omvat de Grote Eenheden Natuur (GEN) en Grote Eenheden Natuur in Ontwikkeling (GENO). Momenteel werden ongeveer 86.000 ha afgebakend.

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998: art. 17.

→ ga naar sleutel 2

Wijziging van vegetatie of van kleine landschapselementen is principieel verboden in het VEN. Een individuele ontheffing kan worden aangevraagd bij het Agentschap voor Natuur en Bos. Is voor de wijziging ook een (stedenbouwkundige) vergunning nodig, dan wordt de ontheffingsregeling aan de vergunningsaanvraag gekoppeld.

3. ...een speciale beschermingszone?

In het **Natuurdecreet** is de procedure opgenomen voor de afbakening van de speciale beschermingszones (SBZ) die de Europese lidstaten moeten instellen in uitvoering van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De SBZ-Vogelrichtlijn zijn gericht op de instandhouding van kwetsbare vogelsoorten; de SBZ-Habitatrichtlijn worden ingesteld voor de instandhouding van bepaalde habitats en/of soorten, andere dan vogels.

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998: art. 36bis.

→ ga naar sleutel 3

Wijziging van vegetatie of van kleine landschapselementen is steeds natuurvergunningsplichtig in de SBZ. Indien de activiteit een betekenisvolle aantasting kan veroorzaken aan de natuurlijke kenmerken van de SBZ is ze in principe verboden. Op dit verbod bestaat een uitzonderingsregeling.

4. ...een beschermd landschap?

Landschappen zijn begrensde grondoppervlakten met een geringe dichtheid van bebouwing en een onderlinge samenhang waarvan de verschijningsvorm en de samenhang het resultaat zijn van natuurlijke processen en maatschappelijke ontwikkelingen. Landschappen die van algemeen belang zijn wegens hun natuurwetenschappelijke, historische, esthetische of sociaal-culturele waarde kunnen in uitvoering van het Landschapszorgdecreet een beschermd statuut verkrijgen.

Decreet 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, B.S. 21 mei 1996.

→ ga naar sleutel 4

Activiteiten die kaderen in een goedgekeurd landschapsbeheerplan kunnen worden uitgevoerd indien ze verder geen vergunning behoeven. Andere activiteiten worden, als ze vergunningsplichtig zijn, onderworpen aan het bindend advies van het Agentschap R-O Vlaanderen; zijn ze niet vergunningsplichtig dan vereisen ze rechtstreeks de toestemming van dat agentschap.

5. ...een andere zone?

Wanneer men niet met een van de voorgaande situaties te maken heeft, zijn er de algemene regelingen van het Decreet Ruimtelijke Ordening en het Natuurdecreet. Het eerste legt een stedenbouwkundige vergunning op voor bepaalde werkzaamheden, het tweede heeft een gecombineerd stelsel ingevoerd van verbodsbepalingen, natuurvergunningsplicht en meldingsplicht. Een bijzondere regeling uit het Veldwetboek slaat op de bebossing van agrarische gebieden.

→ ga naar sleutel 5

Als voor de activiteit een stedenbouwkundige vergunning vereist is, dan brengt het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos vrijstelling mee van de regeling op basis van het Natuurdecreet.

Eerste sleutel: wijziging vegetatie of kleine landschapselementen (KLE) in bos

1. Is de activiteit verboden op grond van een natuurrichtplan?

Bij de publicatie van deze brochure (november 2007) zijn er nog geen goedgekeurde natuurrichtplannen in de provincie Antwerpen. Voor meer informatie kan men terecht bij het Agentschap voor Natuur en Bos.

Voor de gebieden waarvoor in uitvoering van het Natuurdecreet een natuurrichtplan is opgemaakt (o.a. de groen- en bosgebieden op de gewestplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen) kunnen, via dit natuurrichtplan, volgende verbodsbepalingen worden ingesteld die slaan op wijziging van vegetatie of KLE en die relevant zijn voor bos:

- aanplanten van andere dan in het natuurrichtplan bepaalde soorten bomen of struiken (uitgezonderd in uitvoering van een goedgekeurd bosbeheerplan; zie vraag 3);
- gebruik van bestrijdingsmiddelen;
- inscharen van vee of andere grazers (in het algemeen of buiten de periodes bepaald door het natuurrichtplan).

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998: art. 48.

→ JA: zie 2

→ NEEN: zie 3

2. Bestaat er een algemene ontheffing op het verbod (hoofdstuk VI Maatregelenbesluit)?

Algemene ontheffingen zijn ingevoerd door het Maatregelenbesluit (bespreking in hoofdlijnen):

- de algemene beschermingsvoorschriften (hoofdstuk III Maatregelenbesluit) en de bijkomende beschermingsvoorschriften (in te voeren via een natuurrichtplan) gelden niet op een woonperceel c.q. bedrijfsperceel van een vergunde, hoofdzakelijk vergunde of vergund geachte woning c.q. bedrijf. Een 'woonperceel' is het terrein waarop een woning gebouwd is, met de omringende tuin. Een 'bedrijfsperceel' bestaat uit de terreinen die behoren bij de bedrijfsgebouwen en er een ononderbroken ruimtelijk geheel mee vormen, met een straal van maximum 50 meter rond de vergunde bedrijfsgebouwen. Graasweiden, akkers, ontginningen, schuilhokken e.d. horen er niet bij;
- de verbodsbepalingen mogen het vergunnen en uitvoeren van werkzaamheden aan zonevreemde constructies niet verhinderen; idem voor zonevreemde bedrijven, in het raam van een milieuvergunningsprocedure;
- de waterloopbeheerder krijgt een algemene ontheffing voor het aanbrengen van wijzigingen aan een waterloop en de oever in het kader van natuurontwikkeling of –herstel al dan niet in combinatie met de aanleg van overstromingsgebieden (projecten moeten goedgekeurd zijn door Vlaamse Regering of opgenomen in een goedgekeurd bekkenbeheerplan);
- voor ontginningen in ontginningsgebieden geldt een algemene ontheffing;
- het normale gebruik van bestaande vergunde wegen, jaagpaden, waterwegen en spoorwegen en bovengrondse elektriciteitsleidingen en ondergrondse leidingen met hun aanhorigheden mag niet onmogelijk gemaakt worden; voor het normale onderhoud ervan wordt een algemene ontheffing verleend.

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998: art. 48.

B.VI.Reg. 21 november 2003 houdende maatregelen voor de uitvoering van het gebiedsgerichte natuurbesluit, B.S. 27 januari 2004.

→ JA: activiteit mag worden uitgevoerd, mits de natuurzorgplicht zoals bepaald in art. 14 Natuurdecreet wordt nageleefd, maar ga verder naar 3.

→ NEEN: vraag een individuele ontheffing aan bij de voor natuurbesluit bevoegde Vlaamse minister op basis van hoofdstuk VI Maatregelenbesluit; indien de ontheffing verkregen wordt, ga verder naar 3.

3. Is de activiteit opgenomen in een goedgekeurd bosbeheerplan?

Het Bosdecreet stelt kappingen en andere werkzaamheden in bossen conform een goedgekeurd bosbeheerplan vrij van de machtiging van het Bosbeheer (d.i. het Agentschap voor Natuur en Bos). Er is tevens vrijstelling van de verbodsbepalingen

of natuurvergunningsplicht krachtens het Natuurdecreet (zie sleutel 5). Een kapping in een bos is immers ook een vegetatiewijziging.

Hetzelfde geldt voor de verbodsbepalingen van artikel 20 (openbare bossen), 30 (bosreservaten) en 97 (alle bossen) voor zover de verboden handelingen en werkzaamheden opgenomen werden in een goedgekeurd bosbeheerplan. Idem voor het verbod van kaalslag (art. 96).

Decreet 13 juni 1990 (Bosdecreet), B.S. 28 september 1990: art. 20, 30, 50, 81, 96 en 97.

→ JA: activiteit kan worden uitgevoerd op basis van het Bosdecreet, met inachtneming van de zorgplicht zoals bepaald in art. 14 Natuurdecreet.

→ NEEN: zie 4

4. Is de activiteit onderworpen aan een kapmachtiging?

Het Bosdecreet vereist een kapmachtiging vanwege het Agentschap voor Natuur en Bos voor alle kappingen van bomen in bos die niet opgenomen werden in een goedgekeurd bosbeheerplan. Opgelet: deze kappingen mogen niet leiden tot het definitief verdwijnen van het bos; in dat geval spreken we van ontbossing (zie vraag 5)!

Decreet 13 juni 1990 (Bosdecreet), B.S. 28 september 1990: art. 81.

→ JA: vraag een kapmachtiging aan bij het Agentschap voor Natuur en Bos.

→ NEEN: zie 5

5. Gaat het om ontbossing?

Hoewel het Decreet Ruimtelijke Ordening de mogelijkheid voorziet om voor ontbossing een stedenbouwkundige vergunning aan te vragen, wordt ontbossing door het Bosdecreet principieel verboden. Het betreft het verwijderen van het bosbestand met het oog op een bestemmingswijziging van het perceel. Ontbossing gaat dus verder dan kaalslag.

→ JA: zie 6

→ NEEN: zie 9

6. Gaat het om ontbossing voor werken van algemeen belang, om ontbossing in woon- of industriegebied of om ontbossing van uitvoerbare delen van een niet-vervallen verkaveling?

In afwijking op het principieel verbod op ontbossing is toch een stedenbouwkundige vergunning voor ontbossing mogelijk:

- + voor werken van algemeen belang;
- + voor ontbossingen in woon- of industriegebied (gewestplan en ruimtelijke uitvoeringsplannen);
- + voor de uitvoerbare delen in een niet-vervallen verkaveling.

In de gevallen dat toch een stedenbouwkundige vergunning voor ontbossing kan worden verleend, moet door de aanvrager van de vergunning compensatie gegeven worden in natura of in geld voor het verlies aan bosareaal. Het voorstel van compensatie moet door het Agentschap voor Natuur en Bos worden goedgekeurd of aangepast vooraleer de stedenbouwkundige vergunning mag worden verleend.

Decreet 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, B.S. 8 juni 1999: art. 99.

Decreet 13 juni 1990 (Bosdecreet), B.S. 28 september 1990: art. 90bis.

→ JA: vraag een stedenbouwkundige vergunning vergezeld van een compensatievoorstel aan bij het College van burgemeester en schepenen, waarna compensatie.

→ NEEN: zie 7

7. Gaat het om ontbossing gesitueerd in een Vlaams of erkend natuurreserveaat en is ze opgenomen in een goedgekeurd natuurbeheerplan?

Het Bosdecreet voorziet ook twee gevallen waarin ontbossing mogelijk is zonder dat daarvoor een stedenbouwkundige vergunning

moet worden aangevraagd. De eerste is ontbossing in een erkend of Vlaams natuurreserveaat in uitvoering van een goedgekeurd beheerplan: slechts een voorafgaande melding aan het Agentschap voor Natuur en Bos is vereist. Compensatie moet niet gegeven worden aangezien de verplichting daartoe gekoppeld is aan de regeling van de stedenbouwkundige vergunning.

Decreet 13 juni 1990 (Bosdecreet), B.S. 28 september 1990: art. 47.

→ **JA:** meld de geplande ontbossing aan het Agentschap voor Natuur en Bos.

→ **NEEN:** zie 8

8. Gaat het om de rooiing van aanplantingen in agrarisch gebied binnen 22 jaar na de aanplanting en binnen 3 jaar na de laatste exploitatie?

Dit is de tweede uitzondering voorzien door het Bosdecreet. Ook hier is geen compensatie vereist. De voorafgaande melding wordt door het Agentschap voor Natuur en Bos onderzocht. Binnen 30 dagen wordt het antwoord aan de melder bezorgd.

Als het een ontbossing betreft die niet valt onder punt 6, 7 of 8 rest de mogelijkheid om een individuele ontheffing bij de bevoegde Vlaamse minister aan te vragen van het verbod op ontbossing. Meer precies gaat het om een ontheffing van het verbod tot het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning voor ontbossing (zie 5). De ontheffing wordt verleend met inachtneming van de wetgeving inzake ruimtelijke ordening en na advies van het Agentschap voor Natuur en Bos. Als ontheffing wordt verleend, betekent dit niet automatisch dat de stedenbouwkundige vergunning tot ontbossing daadwerkelijk zal worden verleend. Dit blijft een afzonderlijke bevoegdheid van de vergunning verlenende overheid.

Decreet 13 juni 1990 (Bosdecreet), B.S. 28 september 1990: art. 87 en 90bis.

→ **JA:** meld de geplande ontbossing aan de Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond en Natuurlijke Rijkdommen en aan het Agentschap voor Natuur en Bos.

→ **NEEN:** vraag een individuele ontheffing aan bij de voor bos bevoegde Vlaamse minister op basis van art. 90bis Bosdecreet; vraag daarna een stedenbouwkundige vergunning aan bij het College van burgemeester en schepenen waarna compensatie.

9. Is de activiteit verboden door het Bosdecreet?

Onder de verbodsbepalingen die in het Bosdecreet staan opgesomd in de artikels 20 (openbare bossen), 30 (bosreservaten) en 97 (alle bossen) zijn er enkele die slaan op wijziging van de vegetatie:

- het verwijderen van (onderdelen van) planten (art. 20 en 30);
- werkzaamheden die niet in het beheerplan werden opgenomen en die van aard zijn wijzigingen aan te brengen aan de vegetatie (art. 20 en 30);
- bestrijdingsmiddelen en meststoffen –buiten de plantputten– gebruiken (art. 20 en 30);
- planten introduceren (art. 30);
- bomen beschadigen, planten wegnemen, uitrukken of afsnijden (tenzij, wat de privé-bossen betreft, dit gebeurt als beheermaatregel) (art. 97);
- strooisel verwijderen (art. 97);
- dood hout, liggend of staand, verwijderen indien dit niet behoort tot een partij verkochte bomen (art. 97, alleen van toepassing in de openbare bossen en de bosreservaten);
- bomen opsnoeien, tenzij opgenomen in een goedgekeurd bosbeheerplan (art. 97, alleen van toepassing in de openbare bossen en de bosreservaten).

Ook kaalslag, indien niet voorzien in een goedgekeurd bosbeheerplan, is in principe verboden (art. 93).

Bovendien zijn werkzaamheden die wijzigingen aan de fysische toestand (bodem, waterhuishouding, e.d.) tot gevolg hebben onderworpen aan een voorafgaande machtiging van het Agentschap voor Natuur en Bos (art. 90). Idem voor ingrijpende wijzigingen en beschadigingen van de bodem, de strooisel-, kruid- of boomlaag (art. 96). Deze bepaling slaat o.m. op het invoeren van bosbegrazing en het toepassen van strooiselroof.

Behalve voor voormelde verbodsbepalingen alsook voor het kappen van bomen (zie vraag 4) is voor andere normale bosonderhoudswerkzaamheden zoals opsleunen, takruiming, enz. geen rechtstreekse vorm van toestemming e.d. voorzien (wel

zijn de criteria van duurzaam bosbeheer van toepassing op alle bossen in het VEN). Ze zijn dan ook steeds uitvoerbaar mits de zorgplicht van art. 14 Natuurdecreet wordt nageleefd.

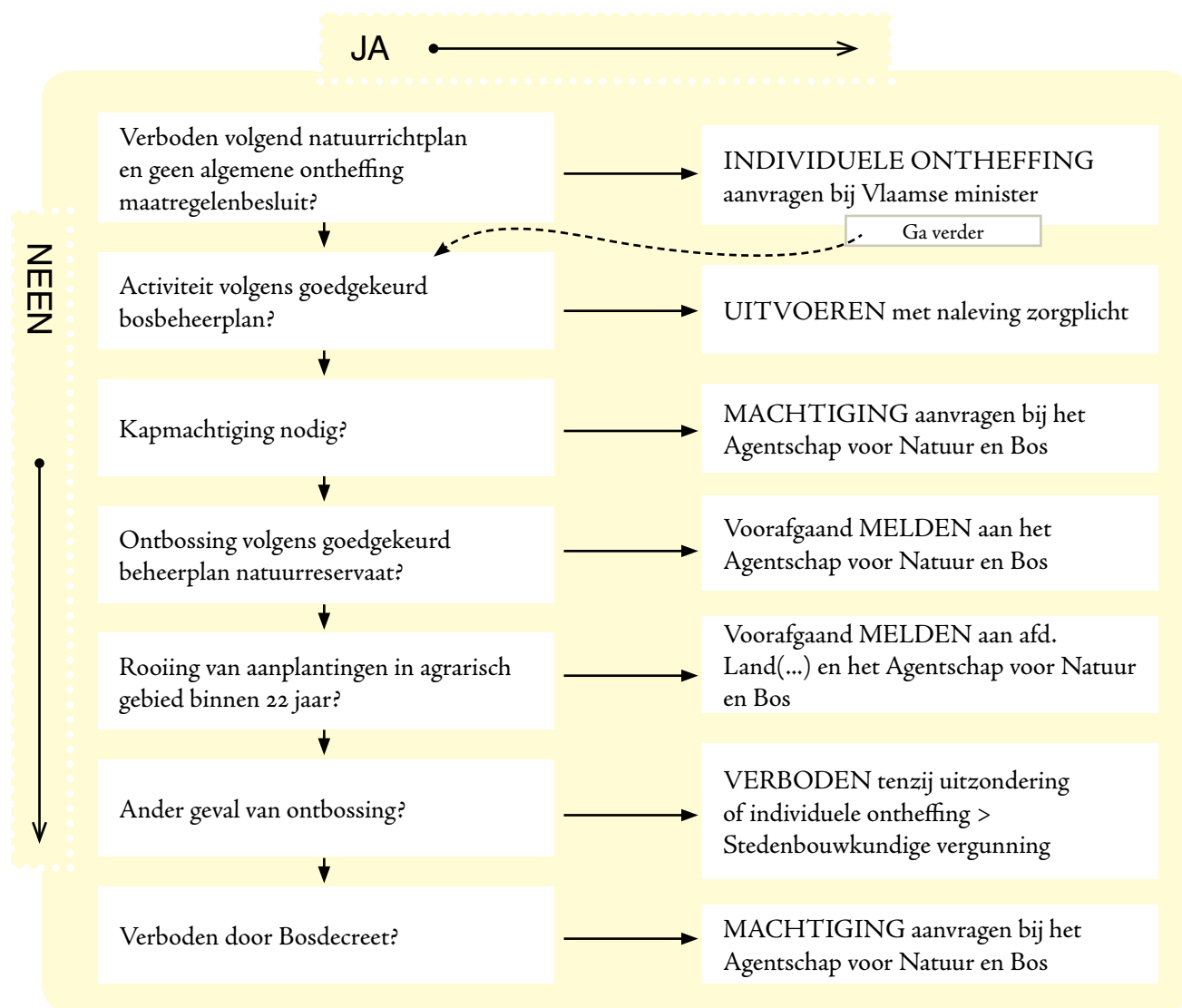
Decreet 13 juni 1990 (Bosdecreet), B.S. 28 september 1990: art. 20, 30, 90, 96 en 97.

→ **JA:** vraag een machtiging bij het Agentschap voor Natuur en Bos.

→ **NEEN:** de activiteit mag worden uitgevoerd op grond van het Bosdecreet, met naleving van de natuurzorgplicht en (in het VEN) de criteria van duurzaam bosbeheer.

Stroomschema

Eerste sleutel: wijziging vegetatie en kleine landschapselementen in bos

Tweede sleutel: wijziging vegetatie of kleine landschapselementen (KLE) in het Vlaams Ecologisch Netwerk

1. Is er voor de activiteit een stedenbouwkundige vergunning nodig?

(Opmerking: de hier besproken situatie geldt in principe voor elke vergunning of machtiging, maar is in de praktijk vooral van toepassing op de stedenbouwkundige vergunning.)

Het Decreet Ruimtelijke Ordening bepaalt dat een stedenbouwkundige vergunning vereist is –binnen het bestek van deze brochure– voor:

- ontbossing (zie de toelichting in sleutel 1);
- het kappen van hoogstammige bomen buiten bosverband (alleenstaand of in rijen) als deze bomen op 1 m hoogte een omtrek van minstens 1 m hebben;
- aanmerkelijke reliëfwijzigingen, zoals voor het uitgraven of dempen van een veedrinkpoel.

In een aantal gevallen voorziet het decreet in vrijstellingen van de stedenbouwkundige vergunning.

Wat het kappen van hoogstammige bomen betreft, is een eerste vrijstelling voorzien wanneer de bomen zich bevinden op een terrein waarvoor een door de bevoegde overheid of bevoegde administratie(s) goedgekeurd beheerplan of beheervisie bestaat op basis van de milieu- en natuurwetgeving. Vereist is dat het vellen als activiteit in dat beheerplan of die beheervisie werd opgenomen. Een bijkomende vrijstelling geldt voor het kappen van alleenstaande hoogstammige bomen als ze zich in woon- of industriegebied bevinden (of daarmee vergelijkbaar, maar niet in woonparkgebied), op huiskavels van een vergunde woning of een vergund bedrijfsgebouw maar niet op de grens met het openbaar domein. Bovendien moeten ze zich binnen een straal van maximum 15 m rondom de vergunde woning of bedrijfsgebouw bevinden. Deze vrijstelling betekent meteen ook dat geen toepassing moet worden gemaakt van de natuurvergunning, want die is niet vereist in woon- of industriegebieden.

De stedenbouwkundige vergunningsplicht voor aanmerkelijke reliëfwijziging slaat o.m. op het aanleggen van amfibiepoelen of veedrinkpoelen. Dergelijke werkzaamheden zijn vrijgesteld van de vergunningsplicht als deze KLE een maximale oppervlakte van 100 m² en een maximale diepte van 1,5 m hebben en wanneer de werkzaamheden opgenomen zijn in een goedgekeurd beheerplan. (merk op dat voor het dempen van dergelijke KLE geen vrijstelling is voorzien).

Decreet 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, B.S. 8 juni 1999: art. 99.

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998.

B.Vl.Reg. 21 november 2003 houdende maatregelen voor de uitvoering van het gebiedsgerichte natuurbeleid, B.S. 27 januari 2004: art. 31 § 2.

→ JA: zie 2

→ NEEN: zie 4

2. Bestaat er een algemene ontheffing op het verbod (hoofdstuk VI Maatregelenbesluit) ingesteld op grond van art. 25 Natuurdecreet of art. 6 Maatregelenbesluit?

Voor de gebieden die opgenomen werden in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) gelden volgens het Natuurdecreet aangevuld door het Maatregelenbesluit 2003 volgende verbodsbepalingen:

- bestrijdingsmiddelen gebruiken;
- wijzigen van de vegetatie, met inbegrip van meerjarige cultuurgewassen of van KLE;
- wijzigen van het reliëf van de bodem;
- werkzaamheden die (on)rechtstreeks het grondwaterpeil verlagen;
- werkzaamheden die bestaande ont- en afwatering versterken;
- wijzigen van de structuur van waterlopen;
- kunstmatig zaaien, aanplanten of op elke andere wijze introduceren van niet-inheemse planten, inclusief bomen en struiken, behalve:
 - indien opgenomen in een goedgekeurd beheerplan;
 - cultuurgewassen op cultuurgronden;

- laanbeplantingen met populieren;
- hoogstamboomgaarden;
- wegens specifieke cultuurhistorische redenen;
- + afwijken van de criteria voor duurzaam bosbeheer (tenzij in uitvoering van een goedgekeurd bosbeheerplan);
- + scheuren van permanent grasland.

Maar het hiervoor beschreven verbod op wijziging van vegetatie en KLE's is niet absoluut. Er bestaan algemene ontheffingen en het is daarnaast mogelijk aan het Agentschap voor Natuur en Bos een individuele ontheffing van het verbod te vragen (zie verder). Algemene ontheffingen zijn ingevoerd door het Maatregelenbesluit (bespreking in hoofdlijnen):

- + de algemene beschermingsvoorschriften (hoofdstuk III Maatregelenbesluit) en de bijkomende beschermingsvoorschriften (in te voeren via een natuurrichtplan) gelden niet op een woonperceel c.q. bedrijfsperceel van een vergunde, hoofdzakelijk vergunde of vergund geachte woning c.q. bedrijf. Een 'woonperceel' is het terrein waarop een woning gebouwd is, met de omringende tuin. Een 'bedrijfsperceel' bestaat uit de terreinen die behoren bij de bedrijfsgebouwen en er een ononderbroken ruimtelijk geheel mee vormen, met een straal van maximum 50 meter rond de vergunde bedrijfsgebouwen. Graasweiden, akkers, ontginningen, schuilhokken e.d. horen er niet bij;
- + de verbodsbepalingen mogen het vergunnen en uitvoeren van werkzaamheden aan zonevreemde constructies niet verhinderen; idem voor zonevreemde bedrijven, in het raam van een milieuvergunningsprocedure;
- + de waterloopbeheerder krijgt een algemene ontheffing voor het aanbrengen van wijzigingen aan een waterloop en de oever in het kader van natuurontwikkeling of –herstel al dan niet in combinatie met de aanleg van overstromingsgebieden (projecten moeten goedgekeurd zijn door Vlaamse Regering of opgenomen in een goedgekeurd bekkenbeheerplan);
- + voor ontginningen in ontginningsgebieden geldt een algemene ontheffing;
- + het normale gebruik van bestaande vergunde wegen, jaagpaden, waterwegen en spoorwegen en bovengrondse elektriciteitsleidingen en ondergrondse leidingen met hun aanhorigheden mag niet onmogelijk gemaakt worden; voor het normale onderhoud ervan wordt een algemene ontheffing verleend.

Indien geen algemene ontheffingsgrond bestaat, is een individuele ontheffing aan te vragen bij het Agentschap voor Natuur en Bos. Het Maatregelenbesluit voorziet de mogelijkheid om de individuele ontheffing te koppelen aan een vergunnings- of machtigingsprocedure, i.c. de stedenbouwkundige vergunning. Als het Agentschap voor Natuur en Bos een positief advies heeft uitgebracht en de machtiging of vergunning het advies, met de eventuele gestelde voorwaarden, heeft opgevolgd, is er meteen ook sprake van ontheffing, als het vergunde of gemachtigde werk onder de verbodsbepalingen valt (zie ook vraag 3).

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998: art. 25.

B.Vl.Reg. 21 november 2003 houdende maatregelen voor de uitvoering van het gebiedsgerichte natuurbeleid, B.S. 27 januari 2004.

→ **JA: vraag de stedenbouwkundige vergunning aan. Er is tevens algemene ontheffing op de verbodsbepalingen ingesteld in een natuurrichtplan, indien van toepassing (zie vraag 3); maar ga verder naar 6.**

→ **NEEN: zie 3**

3. Is de activiteit verboden op grond van een natuurrichtplan?

Bij de publicatie van deze brochure (november 2007) zijn er nog geen goedgekeurde natuurrichtplannen in de provincie Antwerpen. Voor meer informatie kan men terecht bij het Agentschap voor Natuur en Bos. Voor de gebieden waarvoor in uitvoering van het Natuurdecreet een natuurrichtplan is opgemaakt, kunnen, via dit natuurrichtplan, volgende verbodsbepalingen worden ingesteld die slaan op wijziging van vegetatie of KLE:

- + aanplanten van bomen en struiken, voor het behoud van aan een open landschapstype gebonden flora en fauna;
- + aanplanten van andere dan in het natuurrichtplan bepaalde soorten bomen of struiken (uitgezonderd in uitvoering van een goedgekeurd bosbeheerplan);
- + gebruik van bestrijdingsmiddelen;
- + rollen, slepen, beregenen, scheuren, frezen, herinzaaien of doorzaaien van graslanden;
- + telen van in het natuurrichtplan bepaalde gewassen, inclusief meerjarige cultuurgewassen zoals fruitteeltplantages en boomkwekerijen;
- + maaien buiten de periodes bepaald in het natuurrichtplan;
- + inscharen van vee of andere grazers (in het algemeen of buiten de periodes bepaald door het natuurrichtplan).

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998: art. 48.

- JA: vraag de stedenbouwkundige vergunning aan bij het College van Burgemeester en Schepenen én een individuele ontheffing bij de voor natuurbehoud bevoegde Vlaamse minister op basis van hoofdstuk VI Maatregelenbesluit (art. 28 § 2); maar ga verder naar 6.
- NEEN: vraag een stedenbouwkundige vergunning aan bij het College van Burgemeester en Schepenen; als de vergunning het positieve advies van het Agentschap voor Natuur en Bos (met de eventuele voorwaarden) overneemt, dan mag de activiteit uitgevoerd worden; is het advies negatief dan is de activiteit verboden; maar ga verder naar 6.

4. Bestaat er een algemene ontheffing op het verbod (hoofdstuk VI Maatregelenbesluit) ingesteld op grond van art. 25 Natuurdecreet of art. 6 Maatregelenbesluit?

Zie de toelichting bij vraag 2.

- JA: activiteit mag worden uitgevoerd, mits de natuurzorgplicht zoals bepaald in art. 14 Natuurdecreet wordt nageleefd. Er is tevens algemene ontheffing op de verbodsbepalingen ingesteld in een natuurrichtplan, indien van toepassing.
- NEEN: zie 5

5. Is de activiteit verboden op grond van een natuurrichtplan?

Zie de toelichting bij vraag 3.

- JA: vraag een individuele ontheffing aan bij de bevoegde Vlaamse minister op basis van hoofdstuk VI Maatregelenbesluit (art. 28 § 2); maar ga verder naar 6.
- NEEN: vraag een individuele ontheffing aan bij het Agentschap voor Natuur en Bos op basis van hoofdstuk VI Maatregelenbesluit (art. 28 § 1); maar ga verder naar 6.

6. Brengt de activiteit waarvoor stedenbouwkundige vergunning of ontheffing wordt gevraagd onvermijdbare én onherstelbare schade toe aan de natuur in het VEN (art. 26bis Natuurdecreet)?

Het Natuurdecreet voorziet binnen de gebieden die opgenomen werden in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) een bijzondere regeling voor het weren van activiteiten die onvermijdbare én onherstelbare schade aan de natuur kunnen toebrengen. Met 'onvermijdbare schade' wordt schade bedoeld die ontstaat als gevolg van een activiteit waarvoor geen alternatief bestaat. Onherstelbaar is bv. de schade aan een bos wegens het aanleggen van een straat doorheen het bos. Beide vormen van schade moeten zich tegelijk voordoen.

De overheid mag geen toestemming of vergunning verlenen voor een dergelijke activiteit, binnen het VEN. Als voor de activiteit slechts een kennisgeving of melding aan de overheid vereist is, moet door de kennisgever of melder worden aangetoond dat de geplande activiteit geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN zal toebrengen. Heeft hij dit niet aangetoond, dan moet de betrokken overheid dit zelf nagaan. Dit moet gebeuren binnen 30 dagen, tenzij in de toepasselijke wet- of regelgeving een andere wachttermijn is voorzien. De kennisgever mag pas starten met de uitvoering van de geplande activiteit als de wachttermijn verstreken is zonder tegenbericht van de betrokken overheid.

Op dit principieel verbod is een uitzonderingsregeling van toepassing, die geïnspireerd is op die welke bestaat voor de speciale beschermingszones (zie sleutel 3).

De procedure is geregeld in hoofdstuk VII van het Maatregelenbesluit. Indien bij een vraag tot individuele ontheffing blijkt dat onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN aangericht kan worden, wordt dit meegedeeld aan de aanvrager. Die kan bijkomende informatie verstrekken en vragen om de afwijkingsprocedure toe te passen zoals voorzien in art. 26bis Natuurdecreet.

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998: art. 26bis.

B.VI.Reg. 21 november 2003 houdende maatregelen voor de uitvoering van het gebiedsgerichte natuurbeleid, B.S. 27 januari 2004.

- JA: zie 7
- NEEN: geen verdere bijkomende actie te ondernemen (sleutel eindigt bij vraag 5).

7. Bestaat er geen alternatief voor de activiteit én kunnen er dwingende redenen van groot openbaar belang worden ingeroepen, met inbegrip van redenen van sociale en economische aard, én wordt het natuurverlies kwantitatief en kwalitatief gecompenseerd?

Op het door het Natuurdecreet ingestelde principe van het voorkomen van onvermijdbare en onherstelbare schade in het VEN bestaat een uitzonderingsregeling. Ze staat beschreven in art. 26bis en is uitgewerkt in hoofdstuk VII van het Maatregelenbesluit.

Afwijking van voormeld principe is mogelijk indien aan volgende voorwaarden wordt voldaan:

- er is geen alternatieve oplossing voorhanden die niet of minder schadelijk is; het onderzoek naar deze alternatieven gebeurt uitsluitend op basis van ecologische evaluatiecriteria;
- er kunnen dwingende redenen van groot openbaar belang ingeroepen worden, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard;
- alle schadebeperkende en compenserende maatregelen moeten worden genomen.

De Vlaamse Regering oordeelt over het bestaan van een dwingende reden van groot openbaar belang. De afwijkingsprocedure wordt geregeld in hoofdstuk VII van het Maatregelenbesluit 2003.

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998: art. 26bis.

B.Vl.Reg. 21 november 2003 houdende maatregelen voor de uitvoering van het gebiedsgerichte natuurbeleid, B.S. 27 januari 2004.

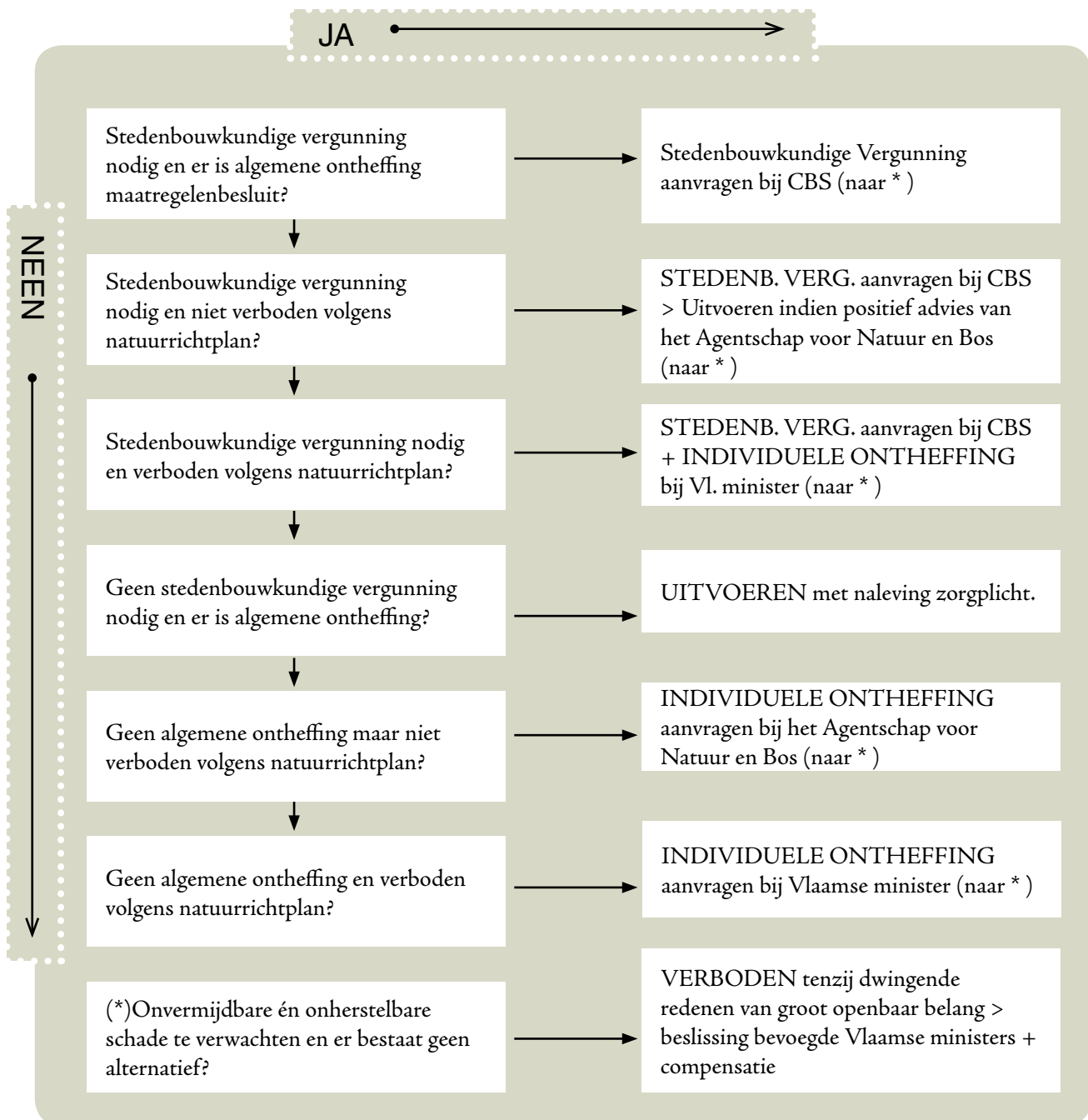
→ **JA:** bezorg de nodige informatie aan het Agentschap voor Natuur en Bos en vraag toepassing van art. 26bis Natuurdecreet; beoordeling van de uitzonderingssituatie door de Vlaamse Regering en uitvoeren van compensatie.

→ **NEEN:** activiteit is verboden.

Stroomschema

Tweede sleutel: wijziging vegetatie en kleine landschapselementen in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)

Derde sleutel: wijziging vegetatie of kleine landschapselementen (KLE) in de speciale beschermingszones (SBZ)

1. Is voor het gebied waarin de natuurvergunningsplichtige activiteit is gepland een natuurrichtplan opgemaakt?

Bij de publicatie van deze brochure (november 2007) zijn er nog geen goedgekeurde natuurrichtplannen in de provincie Antwerpen. Voor meer informatie kan men terecht bij het Agentschap voor Natuur en Bos.

Opgelet: wijziging van vegetatie of KLE in een SBZ is altijd natuurvergunningsplichtig (toepassing van art. 13 § 4 Natuurdecreet). Raadpleeg dus ook sleutel 5. Bovendien kan een SBZ overlappen met het VEN. Raadpleeg in dat geval sleutel 2.

Het Natuurdecreet bepaalt dat voor volgende gebieden een natuurrichtplan moet worden opgemaakt:

- Het Vlaams Ecologisch Netwerk
- Het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk
- De groen-, bos-, park- en buffergebieden (en daarmee vergelijkbare bestemmingszones) op de ruimtelijke uitvoeringsplannen of plannen van aanleg
- De speciale beschermingszones (zie sleutel 3) of de Watergebieden van Internationale Betekenis

→ JA: zie 2

→ NEEN: zie 4

2. Is de natuurvergunningsplichtige activiteit verboden op grond van het natuurrichtplan?

Voor de gebieden waarvoor in uitvoering van het Natuurdecreet een natuurrichtplan werd opgemaakt, kunnen, via dit natuurrichtplan, volgende verbodsbepalingen worden ingesteld die slaan op wijziging van vegetatie of KLE:

- aanplanten van bomen en struiken, voor het behoud van aan een open landschapstype gebonden flora en fauna;
- aanplanten van andere dan in het natuurrichtplan bepaalde soorten bomen of struiken (uitgezonderd in uitvoering van een goedgekeurd bosbeheerplan);
- gebruik van bestrijdingsmiddelen;
- rollen, slepen, beregenen, scheuren, frezen, herinzaaien of doorzaaien van graslanden;
- telen van in het natuurrichtplan bepaalde gewassen, inclusief meerjarige cultuurgewassen zoals fruitteeltplantages en boomkwekerijen;
- maaien buiten de periodes bepaald in het natuurrichtplan;
- inscharen van vee of andere grazers (in het algemeen of buiten de periodes bepaald door het natuurrichtplan).

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998: art. 48.

→ JA: zie 3

→ NEEN: zie 4

3. Bestaat er een algemene ontheffing op het verbod (hoofdstuk VI Maatregelenbesluit)?

Algemene ontheffingen zijn ingevoerd door het Maatregelenbesluit (bespreking in hoofdlijnen):

- de algemene beschermingsvoorschriften (hoofdstuk III Maatregelenbesluit) en de bijkomende beschermingsvoorschriften (in te voeren via een natuurrichtplan) gelden niet op een woonperceel c.q. bedrijfsperceel van een vergunde, hoofdzakelijk vergunde of vergund geachte woning c.q. bedrijf. Een 'woonperceel' is het terrein waarop een woning gebouwd is, met de omringende tuin. Een 'bedrijfsperceel' bestaat uit de terreinen die behoren bij de bedrijfsgebouwen en er een ononderbroken ruimtelijk geheel mee vormen, met een straal van maximum 50 meter rond de vergunde bedrijfsgebouwen. Graasweiden, akkers, ontginningen, schuilhokken e.d. horen er niet bij;
- de verbodsbepalingen mogen het vergunnen en uitvoeren van werkzaamheden aan zonevreemde constructies niet verhinderen; idem voor zonevreemde bedrijven, in het raam van een

milieuvergunningsprocedure;

- de waterloopbeheerder krijgt een algemene ontheffing voor het aanbrengen van wijzigingen aan een waterloop en de oever in het kader van natuurontwikkeling of –herstel al dan niet in combinatie met de aanleg van overstromingsgebieden (projecten moeten goedgekeurd zijn door Vlaamse Regering of opgenomen in een goedgekeurd bekkenbeheerplan);
- voor ontginningen in ontginningsgebieden geldt een algemene ontheffing;
- het normale gebruik van bestaande vergunde wegen, jaagpaden, waterwegen en spoorwegen en bovengrondse elektriciteitsleidingen en ondergrondse leidingen met hun aanhorigheden mag niet onmogelijk gemaakt worden; voor het normale onderhoud ervan wordt een algemene ontheffing verleend.

In de andere gevallen kan een individuele ontheffing worden aangevraagd bij de bevoegde Vlaamse minister. De procedure wordt geregeld in hoofdstuk VI van het Maatregelenbesluit van 2003.

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998: art. 48.

B.VI.Reg. 21 november 2003 houdende maatregelen voor de uitvoering van het gebiedsgerichte natuurbeleid, B.S. 27 januari 2004.

→ JA: zie 4

→ NEEN: vraag een individuele ontheffing aan bij de voor natuurbehoud bevoegde Vlaamse minister op basis van hoofdstuk VI Maatregelenbesluit.

4. Kan de natuurvergunningsplichtige activiteit een betekenisvolle aantasting meebrengen van de natuurlijke kenmerken van de SBZ (art. 36ter Natuurdecreet)?

Het Natuurdecreet heeft uitvoering gegeven aan de voorschriften inzake de speciale beschermingszones (SBZ) die werden ingesteld in uitvoering van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn.

Een vergunningsplichtige activiteit die, afzonderlijk of in combinatie met een of meerdere bestaande of geplande activiteiten, een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een SBZ kan veroorzaken, moet onderworpen worden aan een passende beoordeling wat betreft de betekenisvolle effecten voor de SBZ. (Hetzelfde geldt voor plannen en programma's.) Een 'vergunningsplichtige activiteit' is een activiteit waarvoor op grond van een wet, decreet of besluit, een vergunning, toestemming of machtiging vereist is. Een natuurvergunning valt daar dus wel onder, maar een natuurmelding niet! Met 'betekenisvolle aantasting' wordt een aantasting bedoeld van de natuurlijke kenmerken (soorten en/of habitats) waarvoor de SBZ werd ingesteld. Het gaat dus niet om een aantasting van de natuur in het algemeen. Het is niet nodig dat vast moet staan dat zich betekenisvolle effecten zullen voordoen; louter de kans daartoe geeft aanleiding tot een passende beoordeling. Indien de betrokken activiteit onder de MER plicht valt, gebeurt de passende beoordeling in het raam van dit MER. In het andere geval vraagt de overheid steeds het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos.

De overheid mag de vergunning slechts verlenen indien de uitvoering van de activiteit geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de SBZ kan veroorzaken. Dit moet eventueel bereikt worden door het opleggen van bepaalde vergunningsvoorwaarden. Alle twijfel m.b.t. een betekenisvolle aantasting moet dus weggenomen zijn.

Op dit principieel verbod van betekenisvolle aantasting bestaat een uitzonderingsregeling.

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998: art. 36ter.

→ JA: zie 5

→ NEEN: activiteit kan worden vergund (zie sleutel 5) of is verboden (indien gesitueerd in het VEN (zie sleutel 2)).

5. Bestaat er geen alternatief voor de activiteit én kunnen er dwingende redenen van groot openbaar belang worden ingeroepen, met inbegrip van redenen van sociale en economische aard, én wordt het natuurverlies kwantitatief en kwalitatief gecompenseerd?

Op het door het Natuurdecreet ingestelde principe van het voorkomen van betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van SBZ, bestaat een uitzonderingsregeling. Ze staat beschreven in art. 36ter maar moet procedureel nog verder uitgewerkt worden.

Afwijking van voormeld principe is mogelijk indien aan volgende voorwaarden wordt voldaan:

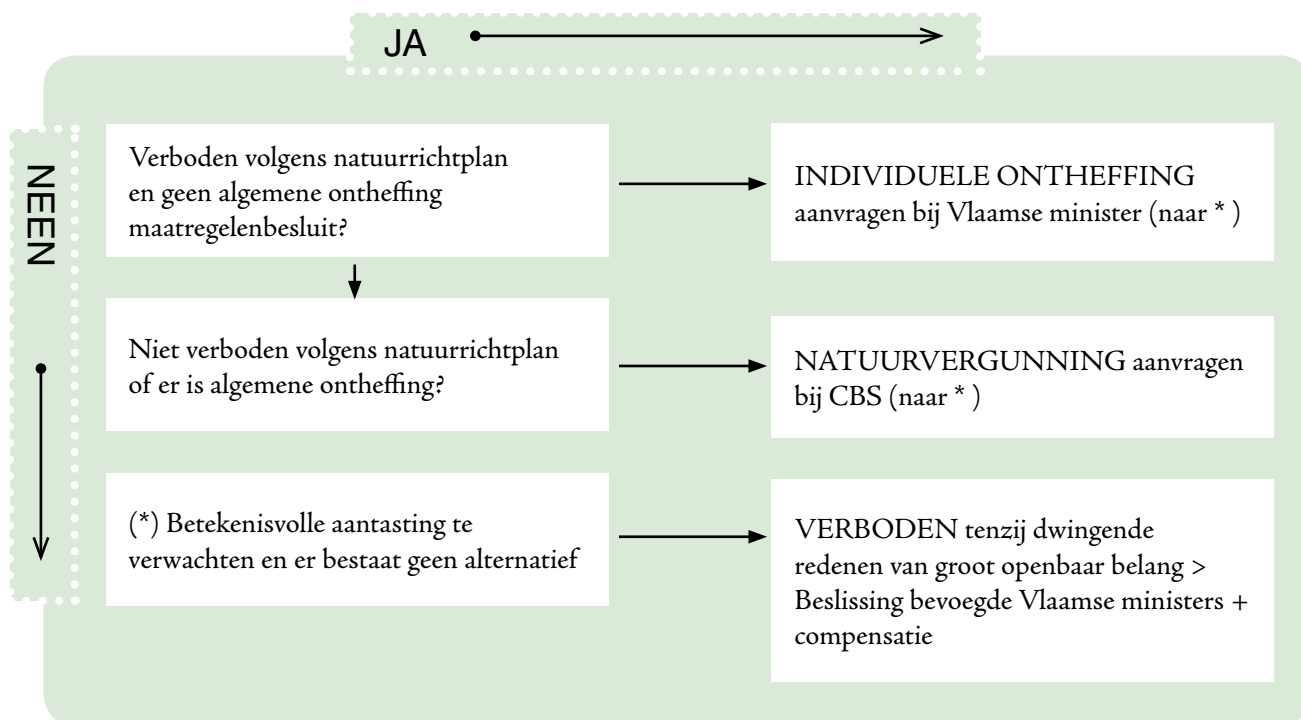
- er is geen alternatieve oplossing voorhanden die niet of minder schadelijk is; het onderzoek naar deze alternatieven gebeurt uitsluitend op basis van ecologische evaluatiecriteria;

- De Vlaamse Regering oordeelt over het bestaan van een dwingende reden van groot openbaar belang. De compenserende maatregelen worden voorgesteld in het eventueel op te stellen MER, in de passende beoordelingsprocedure of in het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos.

→ JA: vraag de vereiste vergunning aan met toepassing van art. 36ter Natuurdecreet; beoordeling uitzonderingssituatie door Vlaamse Regering en uitvoeren van compensatie.

→ **NEEN**: activiteit is verboden.

Derde sleutel: wijziging vegetatie en kleine landschapselementen in een Speciale Beschermingszone

Vierde sleutel: wijziging vegetatie of kleine landschapselementen (KLE) in een beschermd landschap

1. Is de activiteit opgenomen in een goedgekeurd beheerplan voor het beschermd landschap?

Het Landschapszorgdecreet voorziet in de mogelijkheid om voor het beheer van beschermde landschappen een beheerplan op te stellen. Werkzaamheden die neerkomen op de uitvoering van een goedgekeurd landschapsbeheerplan vergen geen bindend advies of toestemming van het agentschap R-O Vlaanderen Onroerend Erfgoed (zie verder, 3). Hetzelfde geldt voor een door de voor onroerend erfgoed bevoegde Vlaamse minister goedgekeurd bosbeheerplan of natuurbeheerplan. In het laatste geval moet het agentschap R-O Vlaanderen een gunstig advies aan het ontwerp-natuurbeheerplan hebben verleend. Er is in al deze gevallen tevens vrijstelling van de verbodsbepalingen of natuurvergunningsplicht krachtens het Natuurdecreet maar een stedenbouwkundige vergunning kan nodig zijn (zie sleutel 5).

Decreet 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, B.S. 21 mei 1996: art. 32-33.

B.Vl.Reg. 3 juni 1997 houdende algemene beschermingsvoorschriften, advies- en toestemmingsprocedure, instelling van een register en vaststelling van een herkenningsteken voor beschermde landschappen, B.S. 1 oktober 1997.

→ **JA:** activiteit kan worden uitgevoerd op basis van het Landschapszorgdecreet, mits de natuurzorgplicht zoals bepaald in art. 14 Natuurdecreet wordt nageleefd; eventueel is een stedenbouwkundige vergunning vereist.

→ **NEEN:** zie 2

2. Is de activiteit gesitueerd in een beschermd landschap en strijdig met de algemene en/of specifieke beschermingsvoorschriften?

Het Landschapszorgdecreet stelt dat niemand, met inbegrip van gebruikers en personen die dieren onder hun hoede hebben, een voorlopig of definitief beschermd landschap mag ontsieren, beschadigen of vernielen. Het uitvoeringsbesluit vertaalt dit naar een hele reeks concrete verbodsbepalingen. Die slaan o.m. op reliëf, waterhuishouding en hydrografie, op fauna, flora en vegetatie, op bossen en bosexploitatie, op specifieke landschapselementen en hoogstamboomgaarden en op tuinen en parken.

Decreet 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, B.S. 21 mei 1996: art. 14.

B.Vl.Reg. 3 juni 1997 houdende algemene beschermingsvoorschriften, advies- en toestemmingsprocedure, instelling van een register en vaststelling van een herkenningsteken voor beschermde landschappen, B.S. 1 oktober 1997.

→ **JA:** zie 3

→ **NEEN:** activiteit kan worden uitgevoerd, mits de natuurzorgplicht zoals bepaald in art. 14 Natuurdecreet wordt nageleefd.

3. Is een vergunning vereist voor de activiteit?

Het Landschapszorgdecreet voorziet in twee mogelijkheden om eventueel af te wijken van de verbodsbepalingen. Als men iets wil ondernemen dat strijdig is met de beschermingsvoorschriften en dat vergunningsplichtig is (stedenbouwkundige vergunning, natuurvergunning, enz.) dan is de vergunning verlenende overheid verplicht om een bindend advies aan te vragen bij het Agentschap R-O Vlaanderen. Dit advies is bindend voor zover het negatief is of voorwaarden oplegt. Gaat het om werken of handelingen die strijdig zijn met de beschermingsvoorschriften maar niet vergunningsplichtig zijn, dan moet rechtstreeks toestemming gevraagd worden aan het Agentschap R-O Vlaanderen.

Decreet 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, B.S. 21 mei 1996: art. 14.

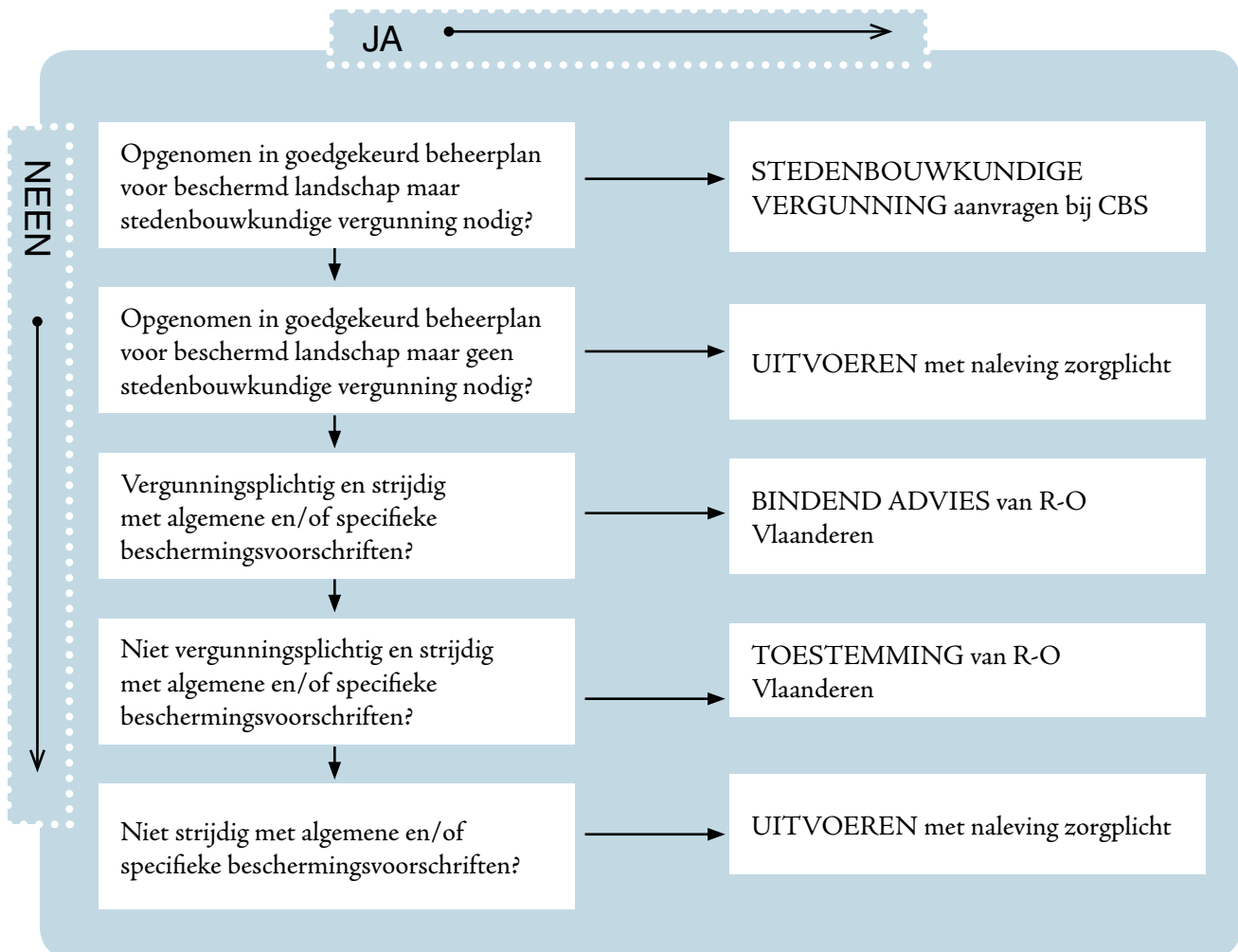
B.Vl.Reg. 3 juni 1997 houdende algemene beschermingsvoorschriften, advies- en toestemmingsprocedure, instelling van een register en vaststelling van een herkenningsteken voor beschermde landschappen, B.S. 1 oktober 1997.

→ **JA:** vraag de vereiste vergunning aan, met toepassing van het Landschapszorgdecreet; vergunning mogelijk indien bindend advies van het Agentschap R-O Vlaanderen positief of met naleving van de door het bindend advies opgelegde voorwaarden.

→ **NEEN:** toestemming te verlenen door het Agentschap R-O Vlaanderen.

Stroomschema

Vierde sleutel: wijziging vegetatie en kleine landschapselementen in een beschermd landschap

Vijfde sleutel: wijziging vegetatie of kleine landschapselementen (KLE) (algemene regeling volgens Natuurdecreet en Decreet Ruimtelijke Ordening)

1. Is een stedenbouwkundige vergunning vereist voor de activiteit?

Het Decreet Ruimtelijke Ordening bepaalt dat een stedenbouwkundige vergunning vereist is (binnen het bestek van deze brochure) voor:

- ontbossing (zie de toelichting in sleutel 1);
- het kappen van hoogstammige bomen buiten bosverband (alleenstaand of in rijen) als deze bomen op 1 m hoogte een omtrek van minstens 1 m hebben;
- aanmerkelijke reliëfwijzigingen, zoals voor het uitgraven of dempen van een veedrinkpoel.

In een aantal gevallen voorziet het decreet in vrijstellingen van de stedenbouwkundige vergunning.

Wat het kappen van hoogstammige bomen betreft, is een eerste vrijstelling voorzien wanneer de bomen zich bevinden op een terrein waarvoor een door de bevoegde overheid of bevoegde administratie(s) goedgekeurd beheerplan of beheervisie bestaat op basis van de milieu- en natuurwetgeving. Vereist is dat het vellen als activiteit in dat beheerplan of die beheervisie werd opgenomen. Een bijkomende vrijstelling geldt voor het kappen van alleenstaande hoogstammige bomen als ze zich in woon- of industriegebied bevinden (of daarmee vergelijkbaar, maar niet in woonparkgebied), op huiskavels van een vergunde woning of een vergund bedrijfsgebouw maar niet op de grens met het openbaar domein. Bovendien moeten ze zich binnen een straal van maximum 15 m rondom de vergunde woning of bedrijfsgebouw bevinden. Deze vrijstelling betekent meteen ook dat geen toepassing moet worden gemaakt van de natuurvergunning, want die is niet vereist in woon- of industriegebieden.

De stedenbouwkundige vergunningsplicht voor aanmerkelijke reliëfwijziging slaat o.m. op het aanleggen van amfibiepoelen of veedrinkpoelen. Dergelijke werkzaamheden zijn vrijgesteld van de vergunningsplicht als deze KLE een maximale oppervlakte van 100 m² en een maximale diepte van 1,5 m hebben en wanneer de werkzaamheden opgenomen zijn in een goedgekeurd beheerplan (merk op dat voor het dempen van dergelijke KLE geen vrijstelling is voorzien).

Het Natuurdecreet voorziet een vrijstellingsgrond voor verboden, natuurvergunningsplichtige of natuurmeldingsplichtige wijzigingen van vegetatie of KLE (zie 5) als voor de activiteit op grond van een wet, decreet of besluit een vergunning of toestemming van de overheid is verleend, na advies van de administratie bevoegd voor het natuurbehoud (Agentschap voor Natuur en Bos). Het uitvoeringsbesluit van 1998 beperkt deze vrijstelling tot de stedenbouwkundige vergunning. In de praktijk maakt deze beperking evenwel weinig verschil uit. De vrijstelling geldt zowel bij positief als bij negatief advies.

De vrijstelling geldt dus niet alleen t.o.v. de natuurvergunningsplicht maar ook t.o.v. de verboden wijzigingen volgens het Natuurdecreet. M.a.w. door het aanvragen van een stedenbouwkundige vergunning kan het verbod omzeild worden. Het advies van Het Agentschap voor Natuur en Bos is immers wel verplicht maar niet bindend. Uiteraard zal een stedenbouwkundige vergunning die afwijkt van het advies behoorlijk gemotiveerd moeten worden door de vergunning verlenende overheid (College van Burgemeester en Schepenen). Bovendien is in de nieuwe procedure inzake de stedenbouwkundige vergunning voorzien dat Het Agentschap voor Natuur en Bos in beroep kan gaan tegen een beslissing van het College van Burgemeester en Schepenen. Voorwaarde is wel dat Het Agentschap voor Natuur en Bos advies heeft uitgebracht bij de behandeling van de vergunningsaanvraag.

☒ Voorbeeld: het wijzigen van een holle weg is verboden op grond van het Natuurdecreet. Toch kan een stedenbouwkundige vergunning worden aangevraagd voor aanmerkelijke reliëfwijziging, teneinde de holle weg te kunnen volstorten met grond.

Indien er een vrijstelling van de stedenbouwkundige vergunning bestaat, is er eventueel wel een natuurvergunning nodig. De stedenbouwkundige vergunning wordt verleend door het College van burgemeester en schepenen van de gemeente waarin zich het werk situeert.

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998: art. 13 en 15.

B.Vl.Reg. 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S.

10 september 1998.

Decreet 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, B.S. 8 juni 1999: art. 99.

B.Vl.Reg. 14 april 2000 tot bepaling van de vergunningsplichtige functiewijzigingen en van de werken, handelingen en wijzigingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is, B.S. 18 mei 2000.

Decreet 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, B.S. 8 juni 1999: art.

→ JA: vraag een stedenbouwkundige vergunning aan; indien de activiteit bovendien verboden, natuurvergunningsplichtig of natuurmeldingsplichtig is op grond van artikel 13 Natuurdecreet, vraag daarbij advies aan het Agentschap voor Natuur en Bos.

→ NEEN: zie 2

2. Is voor het gebied waarin de activiteit gepland is een natuurrichtplan opgemaakt?

Bij de publicatie van deze brochure (november 2007) zijn er nog geen goedgekeurde natuurrichtplannen in de provincie Antwerpen. Voor meer informatie kan men terecht bij het Agentschap voor Natuur en Bos.

Het Natuurdecreet bepaalt dat voor volgende gebieden een natuurrichtplan moet worden opgemaakt:

- Het Vlaams Ecologisch Netwerk (zie sleutel 2)
- Het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk
- De groen-, bos-, park- en buffergebieden (en daarmee vergelijkbare bestemmingszones) op de ruimtelijke uitvoeringsplannen of plannen van aanleg
- De speciale beschermingszones (zie sleutel 3) of de Watergebieden van Internationale Betekenis

→ JA: zie 3

→ NEEN: zie 5

3. Is de activiteit verboden op grond van het natuurrichtplan?

Voor de gebieden waarvoor in uitvoering van het Natuurdecreet een natuurrichtplan werd opgemaakt, kunnen, via dit natuurrichtplan, volgende verbodsbepalingen worden ingesteld die slaan op wijziging van vegetatie of KLE:

- aanplanten van bomen en struiken, voor het behoud van aan een open landschapstype gebonden flora en fauna;
- aanplanten van andere dan in het natuurrichtplan bepaalde soorten bomen of struiken (uitgezonderd in uitvoering van een goedgekeurd bosbeheerplan);
- gebruik van bestrijdingsmiddelen;
- rollen, slepen, beregenen, scheuren, frezen, herinzaaien of doorzaaien van graslanden;
- telen van in het natuurrichtplan bepaalde gewassen, inclusief meerjarige cultuurgewassen zoals fruitteeltplantages en boomkwekerijen;
- maaien buiten de periodes bepaald in het natuurrichtplan;
- inscharen van vee of andere grazers (in het algemeen of buiten de periodes bepaald door het natuurrichtplan).

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998: art. 48.

→ JA: zie 4

→ NEEN: zie 5

4. Bestaat er een algemene ontheffing op het verbod (hoofdstuk VI Maatregelenbesluit)?

Algemene ontheffingen zijn ingevoerd door het Maatregelenbesluit (bespreking in hoofdlijnen):

- de algemene beschermingsvoorschriften (hoofdstuk III Maatregelenbesluit) en de bijkomende beschermingsvoorschriften (in te voeren via een natuurrichtplan) gelden niet op een woonperceel c.q. bedrijfsperceel van een vergunde, hoofdzakelijk vergunde of vergund geachte woning c.q. bedrijf. Een 'woonperceel' is het terrein waarop een woning gebouwd is, met de omringende tuin. Een 'bedrijfsperceel' bestaat uit de terreinen die behoren bij de bedrijfsgebouwen en er een ononderbroken ruimtelijk geheel mee vormen, met een straal van maximum 50 meter rond de vergunde bedrijfsgebouwen. Graasweiden, akkers, ontginningen, schuilhokken e.d. horen er niet bij;
- de verbodsbepalingen mogen het vergunnen en uitvoeren van werkzaamheden aan zonevreemde constructies niet verhinderen; idem voor zonevreemde bedrijven, in het raam van een milieuvergunningsprocedure;
- de waterloopbeheerder krijgt een algemene ontheffing voor het ah het Agentschap voor Natuur en Bosrengen van wijzigingen aan een waterloop en de oever in het kader van natuurontwikkeling of –herstel al dan niet in combinatie met de aanleg

van overstromingsgebieden (projecten moeten goedgekeurd zijn door Vlaamse Regering of opgenomen in een goedgekeurd bekkenbeheerplan);

- voor ontginningen in ontginningsgebieden geldt een algemene ontheffing;
- het normale gebruik van bestaande vergunde wegen, jaagpaden, waterwegen en spoorwegen en bovengrondse elektriciteitsleidingen en ondergrondse leidingen met hun aanhorigheden mag niet onmogelijk gemaakt worden; voor het normale onderhoud ervan wordt een algemene ontheffing verleend.

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998: art. 48.

B.Vl.Reg. 21 november 2003 houdende maatregelen voor de uitvoering van het gebiedsgerichte natuurbeleid, B.S. 27 januari 2004.

→ **JA:** activiteit mag worden uitgevoerd, mits de natuurzorgplicht zoals bepaald in art. 14 Natuurdecreet wordt nageleefd, maar ga verder naar 5.

→ **NEEN:** vraag een individuele ontheffing aan bij de voor natuurbehoud bevoegde Vlaamse minister op basis van hoofdstuk VI Maatregelenbesluit; de eventuele natuurvergunningsplicht valt weg.

5. Is de activiteit verboden, natuurvergunningsplichtig of natuurmeldingsplichtig op grond van artikel 13 Natuurdecreet?

Lees eerst de toelichting bij 9 (verbod) en 10 (natuurvergunning en natuurmelding).

→ **JA:** zie 6

→ **NEEN:** activiteit kan worden uitgevoerd, mits de natuurzorgplicht zoals bepaald in art. 14 Natuurdecreet wordt nageleefd; maar ga verder naar 11.

6. Vindt de activiteit plaats op een huiskavel?

Een tweede vrijstellingsgrond op de verbodsbepalingen, natuurvergunnings- of meldingsplicht volgens het Natuurdecreet is het feit dat de werkzaamheden gesitueerd zijn in een zgn. huiskavel van maximum 3 ha (voor de eerste vrijstellingsgrond, zie 1). Een huiskavel is het kadastraal perceel of de kadastrale percelen die ofwel behoren bij een vergunde woning ofwel behoren bij de stal(len) van een landbouw- en/of veeteeltinrichting zoals bedoeld in het Mestdecreet. Daarbij vormen ze met die vergunde woning, stal of stallen een ononderbroken geheel. De begrenzing van de huiskavel vindt plaats op basis van een duidelijk herkenbaar specifiek gebruik of op basis van een in het landschap duidelijk herkenbaar element.

Het uitvoeringsbesluit hanteert een (oudere) afwijkende regeling; die blijft geldig voor zover ze niet minder streng is dan de decretale bepalingen. De uitzondering geldt binnen een straal van 100 meter rond een vergunde woning of stal en wordt beperkt tot 50 meter wanneer groen-, park-, bos- of buffergebied wordt bestreken.

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998: art. 3, 13 en 15.

B.Vl.Reg. 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 september 1998

→ **JA:** activiteit is toegestaan, mits de natuurzorgplicht zoals bepaald in art. 14 Natuurdecreet wordt nageleefd.

→ **NEEN:** zie 7

7. Is de activiteit opgenomen in een goedgekeurd beheerplan?

Het Natuurdecreet stelt een derde vrijstellingsgrond in, voor activiteiten die geregeld worden in goedgekeurde plannen of projecten zoals bepaald door de Vlaamse Regering. Concreet gaat het om beheerplannen voor natuurreservaten, bosbeheerplannen, landinrichtingsplannen, kavelpannen inzake ruilverkaveling, natuurinrichtingsprojecten en beheerplannen voor beschermde landschappen. Let wel: deze plannen of projecten moeten vooraf goedgekeurd zijn, door de daartoe bevoegde overheid, volgens de vastgelegde procedures.

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998: art. 13 en 15.

B.Vl.Reg. 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 september 1998.

B.Vl.Reg. 21 november 2003 houdende maatregelen voor de uitvoering van het gebiedsgerichte natuurbeleid, B.S. 27 januari 2004.

→ JA: activiteit is toegestaan (zie sleutel 1 voor het bosbeheerplan en sleutel 4 voor het beheerplan van een beschermd landschap).

→ NEEN: zie 8

8. Is de activiteit een normaal onderhoudswerk (Code van goede natuurpraktijk) dat voldoet aan de zorgplicht (art. 14 Natuurdecreet)?

Een vierde vrijstellingsgrond uit het Natuurdecreet op de ingestelde verbodsbepalingen of vergunningsplicht inzake wijzigingen van vegetaties en KLE. zijn 'normale onderhoudswerken'. Om te kunnen antwoorden op de vraag wat 'normale onderhoudswerken' zijn, is in 1998 bij omzendbrief een Code van Goede Natuurpraktijk ingesteld. De code bindt in principe alleen de overheden die bestuurlijk afhangen van het Vlaams Gewest en biedt met name een leidraad voor de gemeentebesturen. Maar iedereen kan er kennis van nemen aangezien hij integraal in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd. De Code geeft geen voorschriften voor de bossen. De administratieve praktijk bestaat erin dat wat in goedgekeurde bosbeheerplannen werd opgenomen of het voorwerp is van een kapmachtiging, als normaal onderhoudswerk beschouwd wordt. Indien het normale onderhoudswerk niet onderworpen is aan een andere regeling dan die van het Natuurdecreet, kan het worden uitgevoerd. Randvoorwaarde daarbij is dat de zorgplicht zoals bepaald in art. 14 Natuurdecreet wordt nageleefd.

Voor bermen gelden de bepalingen van het Bermbesluit. Dit legt maaidata op en houdt een verbod in op het gebruik van biociden. Het besluit is uitsluitend van toepassing op bermen beheerd door de overheid, gelegen in de 'landelijke ruimte'. Maar voor andere bermbeheerders en op andere plaatsen geldt alleszins de zorgplicht van art. 14 Natuurdecreet.

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998: art. 13 en 15.

B.Vl.Reg. 27 juni 1984 houdende maatregelen inzake natuurbehoud op de bermen beheerd door publiekrechtelijke rechtspersonen, B.S. 2 oktober 1984.

Omzendbrief 10 november 1998 betreffende algemene maatregelen inzake natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het Besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en Code van Goede Natuurpraktijk i.f.v. wijziging van vegetatie en van kleine landschapselementen, B.S. 17 februari 1999.

→ JA: activiteit is toegestaan (zie sleutel 1 voor normale boswerkzaamheden), mits de natuurzorgplicht zoals bepaald in art. 14 Natuurdecreet wordt nageleefd.

→ NEEN: zie 9

9. Is de activiteit verboden op grond van art. 13 Natuurdecreet?

Het Natuurdecreet heeft via het uitvoeringsbesluit van 1998 een algemeen verbod ingesteld op het wijzigen van sommige vegetaties en KLE.

Het verbod slaat op volgende vegetaties:

- + Historisch permanent grasland, voor zover gelegen in groengebieden, parkgebieden, buffergebieden en bosgebieden (gewestplan en RUP's). Het gaat om een halfnatuurlijke vegetatie bestaande uit grasland gekenmerkt door het langdurige grondgebruik als graasweide, hooiland of wisselweide met ofwel cultuurhistorische waarde, ofwel een soortenrijke vegetatie van kruiden en grassoorten waarbij het milieu wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van sloten, greppels, poelen, uitgesproken microreliëf, bronnen of kwelzones. In bijlage IV bij het uitvoeringsbesluit 1998 is een indicatieve lijst opgenomen van karteringseenheden van de Biologische Waarderingskaart (BWK) die als historisch permanent grasland worden beschouwd.
- + Vennen en heidenen.
- + Moerassen en waterrijke gebieden.
- + Duinvegetaties

De drie laatste categorieën zijn vrij ruim op te vatten. Zo horen ook moerasbossen tot de moerassen en duinbossen tot de duinvegetaties. Bijlage IV van het uitvoeringsbesluit bevat een indicatieve lijst met karteringseenheden van de Biologische Waarderingskaart.

Het verbod slaat op volgende kleine landschapselementen:

- + Holle wegen
- + Graften (begroeide stroken op hellingen)
- + Bronnen
- + Poelen voor zover gelegen in groengebieden, parkgebieden, buffergebieden en bosgebieden (gewestplan en RUP's).

Daarnaast verbiedt het Bermbesluit af te wijken van de voorgeschreven maaidata evenals het gebruik van biociden. Maar het hiervoor beschreven verbod op wijziging van bepaalde vegetaties en KLE is niet absoluut. Buiten de in vragen 1 en 6 tot 8 behandelde vrijstellingsgronden is het mogelijk aan de bevoegde Vlaamse minister een individuele ontheffing van het verbod te vragen. De procedure wordt geregeld in hoofdstuk VI van het Maatregelenbesluit van 2003. Van de door het Bermbesluit ingestelde verplichte maaidata kan door de bevoegde Vlaamse minister afgeweken worden om redenen van natuurbehoud. De aanvraag daartoe gebeurt bij het Agentschap voor Natuur en Bos.

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998: art. 13 en 15.

B.Vl.Reg. 27 juni 1984 houdende maatregelen inzake natuurbehoud op de bermen beheerd door publiekrechtelijke rechtspersonen, B.S. 2 oktober 1984.

B.Vl.Reg. 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 september 1998.

B.Vl.Reg. 21 november 2003 houdende maatregelen voor de uitvoering van het gebiedsgerichte natuurbeleid, B.S. 27 januari 2004.

→ **JA: vraag een individuele ontheffing aan bij de voor natuurbehoud bevoegde Vlaamse minister op basis van hoofdstuk VI Maatregelenbesluit.**

→ **NEEN: zie 10**

10. Is de activiteit natuurvergunningsplichtig op grond van art. 13 Natuurdecreet?

Het Natuurdecreet heeft zowel een natuurvergunningsplicht als een meldingsplicht ingesteld (uitvoeringsbesluit 1998). Het praktische belang van de meldingsplicht is na de decretale wijziging van 2002 sterk afgenomen. Hierna wordt ingegaan op de natuurvergunningsregeling. Het gaat om een erg ingewikkelde regeling waarbij eerst moet worden nagegaan of het geplande werk zich situeert in een gebiedscategorie waarbinnen de vergunningsplicht van toepassing is. Als het antwoord daarop positief is, moet vervolgens bekeken worden of het om een vergunningsplichtige activiteit gaat. (Daar komen dan nog de vrijstellingsgronden bij, maar die zijn al behandeld in stappen 1 en 6 tot 8.)

Om na te gaan of de gebiedscategorie valt onder de vergunningsplicht, moet onderscheid gemaakt worden tussen wijziging van vegetatie en wijziging van KLE. Voor vegetatiewijziging geldt de vergunningsplicht in:

- de gebieden die op de gewestplannen vallen onder de groengebieden (= natuurgebieden en natuurgebieden met wetenschappelijke waarde), parkgebieden, buffergebieden, bosgebieden, valleigebieden, brongebieden, agrarische gebieden met ecologisch belang, agrarische gebieden met bijzondere waarde en natuurontwikkelingsgebieden;
- de speciale beschermingszones (SBZ-Vogelrichtlijn en SBZ-Habitatrichtlijn);
- de Ramsargebieden (= watergebieden van internationale betekenis);
- de beschermde duingebieden aan de kust.

Voor wijziging van KLE komen daar nog bij:

- de gebieden van het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk (IVON)
- de agrarische gebieden en de landschappelijk waardevolle agrarische gebieden op de gewestplannen.

Welke vegetatiewijzigingen zijn vergunningsplichtig?

- afbranden;
- vernietigen, beschadigen of doen afsterven van vegetatie met mechanische of chemische middelen (uitgezonderd op percelen met cultuurgewassen voor de landbouw);
- wijzigen van historisch permanent grasland (voor definitie zie 9), met inbegrip van het microreliëf, gelegen in valleigebieden, brongebieden, natuurontwikkelingsgebieden, agrarische gebieden met ecologisch belang en agrarische gebieden met bijzondere waarde;
- wijzigen van historisch permanent grasland, met inbegrip van het microreliëf, binnen de Ramsargebieden en SBZ voor;
- aanplantingen verrichten op plaatsen met vegetatie;
- het geheel of gedeeltelijk rooien van bosjes;
- wijzigen van het reliëf, met inbegrip van nivellering van het microreliëf;
- rechtstreeks of onrechtstreeks wijzigen van de waterhuishouding door drainage, ontwatering, dichten alsook wijzigen van het overstromingsgebied van vegetatie.

Welke wijzigingen van KLE zijn vergunningsplichtig?

- rooien of anderszins verwijderen en beschadigen van houtachtige beplantingen op weg-, waterweg- of spoorwegbermen of op het talud van holle wegen, langs waterlopen, dijken of taluds, van heggen, houtwallen, bomenrijen en van hoogstamboomgaarden;
- wijzigen van de vegetatie horende bij de KLE, met inbegrip van het wijzigen van vegetatie van perceelsrandbegroeiingen en sloten;
- uitgraven, verbreden, rechte trekken, dichten van stilstaande waters, poelen of waterlopen.

De natuurvergunning wordt, aan particulieren, verleend door het College van burgemeester en schepenen van de gemeente waar de vegetatie of het KLE gelegen is. Ook de natuurmelding gebeurt aan dit College.

Decreet 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 januari 1998: art. 13 en 15.

B.Vl.Reg. 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, B.S. 10 september 1998.

→ **JA:** vraag een natuurvergunning aan bij het College van burgemeester en schepenen op basis van hoofdstuk IV Uitvoeringsbesluit 1998.

→ **NEEN:** doe een voorafgaande melding van de activiteit aan het College van burgemeester en schepenen op basis van hoofdstuk IV Uitvoeringsbesluit 1998.

II. Gaat het om bebossing van een grond in agrarisch gebied?

Het Veldwetboek vereist een vergunning van het College van burgemeester en schepenen voor het bebossen van gronden gelegen in agrarisch gebied. T.a.v. de privé-bosbeheerders heeft het Bosdecreet deze regeling nog verstrengd door te eisen dat het eensluidend advies van de Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond en Natuurlijke rijkdommen en van het Agentschap voor Natuur en Bos verkregen wordt.

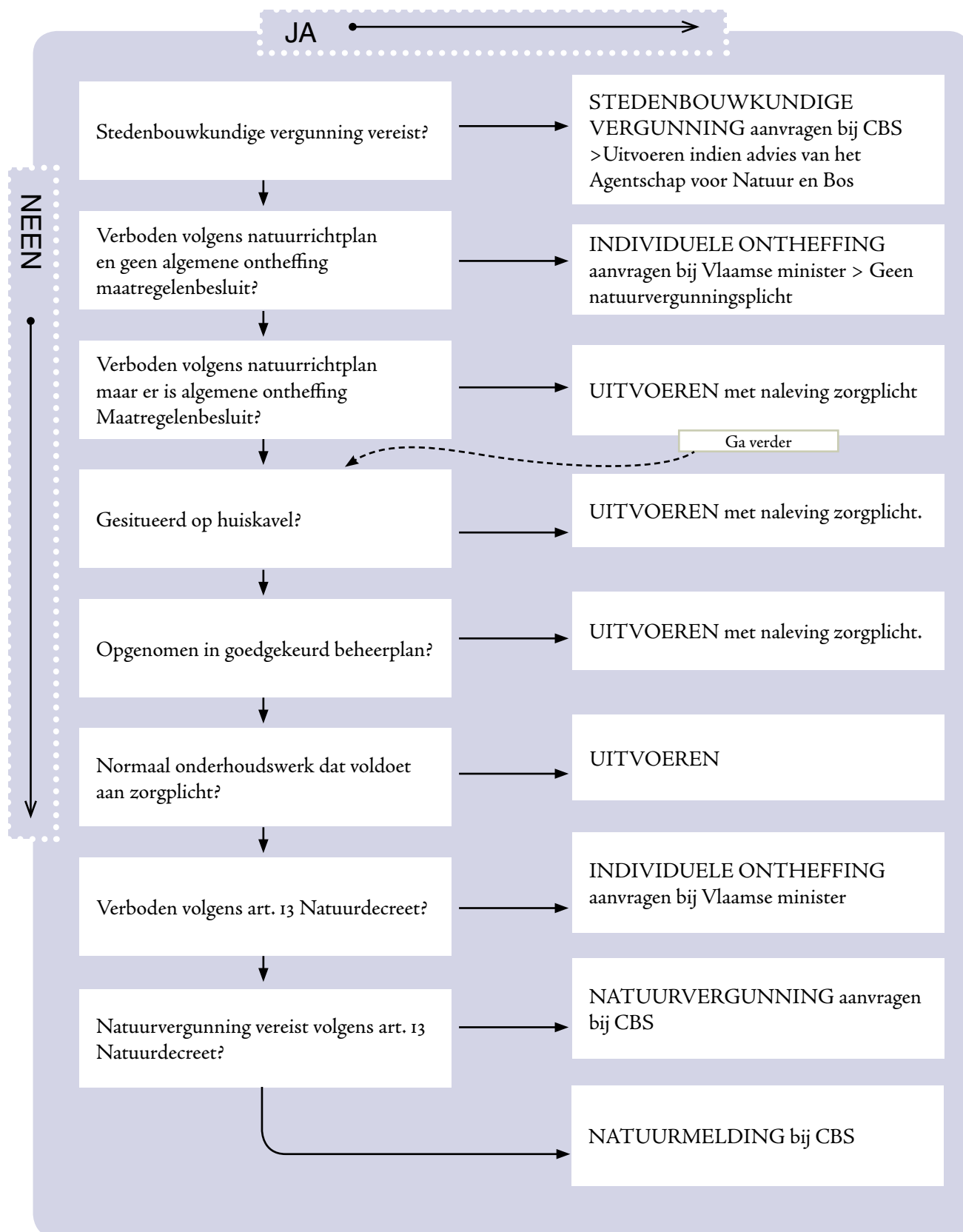
Wet 7 oktober 1886, Veldwetboek, B.S. 14 oktober 1886 en Wet 8 april 1969 houdende aanpassing van de Franse tekst en vaststelling van de Nederlandse tekst van het Veldwetboek, B.S. 25 juni 1969: art. 35bis.

→ **JA:** vraag een vergunning aan bij het College van burgemeester en schepenen op basis van art. 35bis Veldwetboek; in geval van privé-bos moet een eensluidend advies van het Agentschap voor Natuur en Bos en de Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond en Natuurlijke Rijkdommen verkregen worden.

→ **NEEN:** activiteit mag worden uitgevoerd, mits de natuurzorgplicht zoals bepaald in art. 14 Natuurdecreet wordt nageleefd.

Stroomschema

Vijfde sleutel: wijziging vegetatie en kleine landschapselementen – algemene regeling Natuurdecreet en Decreet Ruimtelijke Ordening

Nuttige adressen

Agentschap voor Natuur en Bos
Gebouw Anna Bijns
Reinhilde De Clippeleir
Lange Kievitstraat 111/112 bus 63
2018 Antwerpen
tel: 03/224.62.44 - fax: 03/224.60.90
reinhilde.declippeleir@lne.vlaanderen.be

Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed
Gebouw Anna Bijns
Lange Kievitstraat 111/113, bus 53
2018 Antwerpen
tel. 03/224.62.17 - fax 03/224.62.23

Colofon

Deze brochure is uitgewerkt door het Centrum Voor Natuur en milieueducatie in opdracht van de provincie Antwerpen.

auteurs: Paul Stryckers m.m.v. Reinhilde De Clippeleir, Joris Janssens en Els Roggeman
eindredactie: Dirk Vandenbussche
lay-out: Raf Vorsselmans
druk: Grafisch Buro Maes bvba
Gedrukt op gerecycleerd papier

referentie:
Provincie Antwerpen, (2007): Wegwijs in de wetgeving op het wijzigen van vegetaties en kleine landschapselementen.

Wettelijk Depot: D/2007/0180/45

De deputatie van de provincie Antwerpen:

Voorzitter: Camille Paulus, Gouverneur
Leden: Ludo Helsen
Jos Geuens
Koen Helsen
Marc Wellens
Inga Verhaert
Bart De Nijn
Provinciegriffier: Danny Toelen

verantwoordelijke uitgever:

Danny Toelen | provinciegriffier | Koningin Elisabethlei 22 |
2018 Antwerpen

.....

.....

.....

Departement Leefmilieu
Dienst Milieu en Natuurbehoud | Cel natuur en landschap
Koningin Elisabethlei 22 | 2018 Antwerpen
T 03 240 66 86